

The background of the cover is a stylized illustration of a forest. A central figure is shown from the chest up, wearing a dark, heavy hooded cloak. The figure's face is mostly in shadow, with only their eyes and a small part of their nose visible. They are holding a long, thin staff or spear vertically in their right hand. The forest around them is composed of various shades of green and brown, with jagged, angular shapes representing trees and foliage. The overall style is graphic and atmospheric.

Henrik Olsen

Hævnens Pil

Spændingsroman fra Danmarks jernalder
Andet bind i Hedeland-sagaen

FORFATTERFORLAGET
ATTIKA

Læseprøve

Hævnens Pil

© 2024 Henrik Olsen

Forfatterforlaget ATTIKA

Omslagsillustration: Henrik Olsen

Kortillustration, s. 6: Henrik Olsen

Bogen er sat med Arnhem og Cronos Pro

Grafisk produktion: WERKs Grafiske Hus a|s

Printet i Danmark

1. oplag, september 2024

ISBN 978-87-94227-89-6

Udgivelsen er støttet af VELUX FONDEN.

Henrik Olsen

Hævnens Pil

Spændingsroman fra Danmarks jernalder

Andet bind i Hedeland-sagaen

FORFATTERFORLAGET
ATTIKA

Første del

Nye magthavere

Kapitel 4 – Egebjerg, sommer 251 e.Kr.

En let brise får skovens blade til at rasle forsigtigt over Sighs hoved. Sigh har afsat eftermiddagen til at plukke lægeurter. Det er ved at være sidste chance for at finde korsknep – den smukke blålilla blomstrende urt, som kryber med lange stængler over skovbunden.

Det tager ikke lang tid, før hun finder et helt tæppe af urten i skovbrynet. De smukke blomster rækker ivrigt deres støvdragere op mod hende, som vil de sige: *kom og tag mig*. Sigh plukker nogle håndfulde og stopper dem i den lille lærredspose, hun har med sig. Hun tager hånden op til næsen og indsnuser den skarpe, krydrede duft, som planten har afsat i håndfladen. Hun elsker denne ramme lugt, som fortæller hende, at dette er en stærk plante. Når hun moser den til en grød, er den bedre end de fleste lægeurter til at dæmpe betændelsen i et sår, som har svært ved at hele. Men den kan også bruges til sårheling i tørret tilstand, hvis hun bagefter koger den i lidt vand. Og i dag plukker hun planten til sit lager af tørrede planter, så hun har til vinteren.

Sigh har også plukket en del kamilleblomster, som hun bruger mod øjenbetændelse. Øjnene bliver ofte plaget i vinterens røgfyldte huse, og selv om det er ubehageligt at skylle øjnene med kamille vandet, så er det bedre end at døje med betændelse.

Da Sigh er hjemme i sin lille hytte, som Oddi har bygget til hende, lægger hun urterne til tørre. Så tager hun et par træspåner og sin lille spidse kniv frem. Kniven er specielt fremstillet til at ridse runer ind i træets overflade. Inden hun begynder at skrive på træspånerne, tager hun en lille bakke med sand frem. I sandet skriver hun så den lille bøn til guderne, så runerne kan suge gudernes kraft til sig. Derefter skriver hun sirligt navnene *korsknep* og *kamille* på de to træspåner og lægger dem ved siden af de to bunker urter, hun har bredt ud til tørring. Så vil gudernes magiske styrke blive overført til planterne, så de kan helbrede og lindre.

Rundt om Sigh hænger lærredspose side om side på lange snore spændt ud mellem husstolperne. Ved hver enkelt pose sidder en træspån med indridsede runer, der fortæller, hvad posen indeholder, og som giver urten gudernes kraft. Sigh er lykkelig over, at hun har lært

det magiske skriftsprog. Det giver hende ekstra styrke til at udføre sit elskede hverv som lægekone.

Sigh holder meget af at sidde her blandt sine mange urter. Hun tager en pose med guldknap og snuser til den. Hun elsker den skarpe duft, som lopper og andet utøj hader, og derfor bliver tørrede buketter af planten gemt i sengehalmen, så man kan få en uforstyrret søvn. Men tørret guldknap kogt i øl er også et effektivt middel mod gigt. Sigh åbner posen og tager et par tørrede buketter op. Så lægger hun dem i et kar med øl, som hun sætter over ildstedet, der brænder med rolige flammer. Mens guldknappen koger i øllet, går Sigh en lille tur rundt mellem indmarkerne, hvor skvalderkålen har kronede dage. Skvalderkålen har hun fået som frø af en tilrejsende sydfra, og den klarer sig over al forventning i Egebjerg. Hun plukker nogle gode håndfulde og vender tilbage til hytten. Så moser hun de friske blade til en grod, og med en ske får hun den grønne masse ned i en lille pose, som hun lukker med en snor. Hun beder en lydløs bøn med runer i sandet og fortsætter med ordet for skvalderkål for at give grødposen ekstra kraft. Hun hælder den varme øl over i en kande og rejser sig med kanden i den ene hånd og grødposen i den anden.

Ikke langt fra Sighs hytte ligger høvdingegården, hvor den gamle landsbyhøvding, Sighs far Orm, holder til. Orm er ikke bare blevet gammel, han er også sygdomsplaget. I denne tid er det især podagraen, som plager det gamle landsbyoverhoved, og Sigh har lovet at hjælpe ham – igen.

Da Sigh er fremme ved gården, møder hun Orms hustræl, som er ved at plukke en høne. Sigh beder trællen om at fortælle Orm, at hun er ankommet. Hustrællen lægger hønen fra sig og går ind i huset, og kort efter kommer hun ud og beder Sigh træde ind.

– Nå, gamle far, hvordan står det så til i dag, spørger Sigh, da hun er kommet indenfor og stiller sine lægemidler fra sig på et lille bord.

– Åh, det er en slem dag, siger Orm med en plaget stemme. – Grødomslaget virkede fint i går, men virkningen aftog hurtigt.

– Lad mig se din fod, siger Sigh og trækker sokken af Orms højre fod.

Orm trækker foden til sig i smerte, da Sigh forsigtigt sætter en finger på hans storetå.

- Nu lægger jeg et nyt grødomslag på, og så får du en tår øl med guldknappedtræk. Det skal nok hjælpe.

Sigh hælder det lune øl op i et bæger og rækker det til sin far, som drikker det i tre hurtige drag. Så vrænger han.

- Uff, det er godt nok bittert.

- Det er et tegn på, at det virker, siger Sigh med et lille smil.

Så lægger hun grødomslaget på Orms fod, selv om Orm næsten ikke kan udholde smerten ved berøringen.

- Vi må nok hellere lade sokken være. Det klemmer vist for meget på tåen, hvis du får den på, for der er ekstra meget grød i posen.

Orm nikker, mens han ømmer sig.

- Der er ikke noget ved at blive gammel. Jeg kan knap nok holde til den lille gåtur, når jeg skal ud at skide.

- Jeg ved det. Men det her skal nok hjælpe. Om et par dage er du ovenpå igen, men helt kureret bliver du næppe. Så stærk er min troldoms-kraft ikke.

- Jeg synes, du er en fantastisk lægekone. Jeg er stolt af dig, siger Orm og rækker ud efter Sighs hånd og giver den et lille klem.

Kapitel 8 – Uldum, efterår 251 e.Kr.

Regnen står ned i stænger på denne gråtriste efterårsdag. Alligevel har fire mænd fra storgårdene omkring Uldum vovet sig ud, og de sidder nu på Svens høvdingegård. For Sven har indkaldt til klanrådsmøde, og så møder man op. Ingen ved dog, hvad de skal drøfte, men det vil jo vise sig.

Da alle har fået et bæger øl stukket i hånden, og den værste regn er rystet af tøjet, tager Sven ordet.

– Kære venner. Husker I den oktoberdag for snart 13 år siden, da vi led et blodigt nederlag til Orm, indleder han.

Der bliver brummet kredsen rundt. Ingen har glempt, da Orms hær nedslagtede Uldums oprørshær med Svens far, Finn, i spidsen.

– Min far blev solgt som slave, og min bror blev slået ihjel. Der er også flere af jer her i rummet, som mistede en far, en bror eller en fætter.

Sven holder en pause og lader minderne om det forsmædelige nederlag synke ind.

– Min far og hans mænd fik aldrig, hvad de kom efter, og nederlaget er aldrig blevet hævnnet.

Endnu en gang holder Sven en pause. Han føler efter og fornemmer, at han har klanrødderne med sig.

– Orm har aldrig villet os det godt. Han har indkasseret beskyttelsespenge uden skyggen af beskyttelse. Han har altid ranet til sig, og han sidder tungt på jernmarkedet gennem alliancen med Ikast-høvdingen. Men nu må det være slut. Hævnens dag er kommet!

– Hørt, hørt, lyder det raden rundt, og antydningen af et grumt smil viser sig i Svens ansigt. Han har læst rigtigt, han har mændene bag sig.

– Orm er efterhånden kun skyggen af sig selv. Han er en gammel mand og kan ikke gå ud at pisse uden at blive forpustet.

Mændene slår en bralrende latter op.

– Der er derfor god grund til, at Orm ikke selv har stået i spidsen for sin hær i mange år, men overlod det til Aslak, som var en stærk og snu kriger. Men Aslak forlod Egebjerg for tre år siden, og efter Orms søn, Ketil, overtog hvervet som hærleder, er det gået ned ad bakke. Hvornår så I sidst Egebjergs hær på disse kanter?

Mændene omkring Sven ryster på hovedet. Bortset fra de par mænd, som hvert år er kommet forbi for at kræve beskyttelsespenge, har der ikke været skyggen af hæren i Uldum eller omegn i flere år.

– Jeg har hørt, at de ikke træner mere, siger Sven, selv om han ingen ide har om det, men det har de andre mænd heller ikke. – Derfor vil det være en let sag at meje dem ned. Men det skal ske på det helt rette tidspunkt, så vi rammer dem, mens de er allersvagest, og de skal ikke ane det mindste uråd.

Sven forklarer nu sin plan for klanrådets medlemmer. De skal have samlet en slagkraftig hær af stærke, unge mænd – både nogen, som er dygtige i nærkamp og mænd, der kan bruge bue og pil. Men vigtigst af alt, så må de gøre det i hemmelighed. For 13 år siden kom det Orm for øre, at Finn havde samlet en hær, og inden Finn kunne slå til, var Orm mødt op med en talstærk hær, der havde taget Finn på sengen.

Denne gang må det ikke gå galt, bare fordi rygtet om hæren løber hurtigere, end de kan sætte et angreb ind. Nej, ingen må vide, at oprøret er på vej. Der bliver derfor ikke tale om, at krigerne samles og træner inden angrebet, for så risikerer de, at nogen taler over sig. Ja, faktisk er der ingen, som må vide, at de er udvalgt til at gå i krig for Uldum. Først den dag, hvor slaget skal sættes ind, vil de unge mænd blive opsøgt og indrulleret i hæren.

Hvert medlem af klanrådet bliver nu sat til at opremse, hvilke unge mænd, de anser for egnede til at deltage i Uldums oprørshær og derfor skal opsøges, den dag slaget skal stå. Da runden er overstået, har Sven en liste på godt tredive stærke, unge mænd, som klanrødderne ved kan håndtere deres våben, og som de mener er loyale mod Sven.

De fem mænd skåler på den gode plan, og med udsigten til et rask lille oprør, som kan gøre Uldum til egnens mægtigste landsby, ser forårsvejret straks lysere ud, selv om regnen stadig står ned fra blygrå skyer.

Kapitel 9 – Egebjerg, forår 252 e.Kr.

Forårets komme varsler liv og grøde overalt – blot ikke på Egebjergs høvdingegård. I løbet af vinteren har den gamle landsbyhøvding, Orm, raget en slem forkølelse til sig. Og den vil ikke slippe den plagede krop. Den sætter sig på lungerne, og selv en langvarig kur med tørrede urter, som Sigh har ladet trække i skoldhedt vand og fået Orm til at indsnuse både morgen og aften, har ikke hjulpet. Den kloge mand, åndemaneren Sørge, har med lange besværgelser og tilkaldelse af beskyttende ånder gjort sit, men det har heller ikke trukket i den rigtige retning.

En tidlig morgen, da Orms kone, Gertrud, blidt forsøger at vække sin husbond, reagerer den gamle høvding ikke. Selv om hun egentlig godt ved, hvorfor Orm ligger helt stille, sender hun bud efter sin lægekyndige datter. Sigh ankommer kort efter og kan blot konstatere det åbenlyse – Orm er død.

Rygtet om Orms dødsfald spreder sig hurtigt, og inden solen har løftet sig over hustagene, ved alle Egebjergs beboere, at høvdingen er gået bort. Hans søn, Ketil, sender samme dag ilbud til gårde og landsbyer i området med invitation til begravelse tre dage senere.

På tredjedagen efter Orms dødsfald er en stor menneskemængde samlet på en bakke en lille mil nordvest for Egebjerg. Det er ikke kun landsbyens egne borgere, som er kommet, også landsbyhøvdinge og andre storbønder fra det omkringliggende område er mødt op. På bakketoppen er en bære blevet tilrettet med høvdingens krop. Båren er placeret på et stort bål, som i løbet af de foregående dage er blevet bygget op.

Sørge står for ceremonien. Med armene løftet over hovedet anråber han guderne og beder dem om at tage godt imod landsbyhøvdingen, som har gjort så meget for Egebjerg. Han står en stund i tavshed og lytter intenst. Så nikker han. Guderne har givet ham et tegn – usynligt for alle andre end den kloge mand. Orm er ventet og velkommen. Han sænker armene og rækker ud mod Sigh, som gennem flere måneder har fungeret som hans lærling og på et tidspunkt skal overtage hvervet som åndemaner – i tillæg til hvervet som lægekone. Sigh rækker Sør-

gle en tændt fakkel, og straks efter antænder den gamle åndemaner bålet under Orm. De tørre kviste og grene får hurtigt fat, og snart står flammerne op om den afdøde landsbyhøvding.

I forreste række står landsbyklanrådet. Hver og en har en genstand i hænderne. Og de bliver nu en efter en kastet på bålet. Først er det Edderkoppen – Orms fornemme sværd, som Aslak i sin tid smedede til ham. Guderne skal vide, at Orm var en stor krigsmand. Så er det drikkebægre, skåle og spande – alle med indhold. For mad og drikke må man have med sig på rejsen. Da alt er ofret, står alle en stund og mindes den brave mand, som var afholdt og højt respekteret. Så giver Sørgle et tegn, og hele selskabet begynder at gå tilbage til Egebjerg, hvor Gertrud er vært for gravøl og et solidt måltid på høvdingegården. Tilbage på bakken står Sørgle og Sigh, som afventer, at bålet brænder ned, så de kan samle de brændte knogler og offergaverne sammen i en stor bronzespand, som så skal sænkes ned i et dybt hul, der er gravet ved bakkens fod.

På høvdingegården i den sydlige del af Egebjerg er borde og bænke stillet op på gårdspladsen til de mange gæster, og de tager godt for sig af den gode mad og det læskende øl. Det er noget, der sætter gang i de mange fortællinger om den stovte landsbyhøvding, som med snilde og klogskab sørgede for landsbyens beskyttelse og fremgang.

Blandt de mange tilrejsende gæster er Ikasthøvdingen, Holt – Oddis far og Sighs svigerfar – som har taget den lange rejse til Egebjerg.

Det er længe siden, Oddi har fået besøg af sin far, og han er stolt over at kunne vise sine to sunde børn, Geirr og Esa, frem.

– Det er et par skønne rollinger, du har fået, siger Holt og purrer op i den 12-årige Geirrs mørkblonde manke.

– Jeg kan se, at den lille ungersvend har fået fars og farfars hår, mens Esa har taget flammehåret fra sin mor.

– Ja, det er, som det skal være. Sønnen slægter faren på, datteren ligner moren, svarer Oddi med et smil.

– Far, vi keder os, siger Geirr. – Behøver vi at være med til hele festen?

– Nej. Nu er der snart taler, og I kan nok ikke sidde stille. Så smut I bare.

Det skal Oddi ikke sige to gange. Geirr og hans lillesøster Esa stryger af sted. De fleste andre børn er allerede samlet i landsbyens nordlige udkant, hvor de leger tagfat og skjul og ellers bare er glade for, at de denne dag ikke skal arbejde i marken eller stalden, som de plejer.

– Der er ellers kommet mange til begravelsen, siger Holt.

– Ja, Orm var jo en afholdt mand – også uden for Egebjerg.

– Jeg synes nu ikke, jeg kan se Uldums høvding, Sven, siger Holt og ser sig omkring.

– Næ, det har du ret i. Uldumfolkene har aldrig været særlig venligt stemt over for Orm. Det blev heller ikke bedre af, at Orm slog hårdt ned på oprørerne fra Uldum for år tilbage.

– Det er jo mere end ti år siden. De kan vel ikke mere bære nag.

– Næ. Det burde de være kommet over.

Samtalen bliver afbrudt af et langtrukket signal fra et træhorn, som Ketil normalt bruger til at give kommandoer med, når Egebjergs lille hær er i kamp. Det er nu længe siden, hæren har været i kamp, så det er også længe siden, blæseinstrumentet har været i brug.

– Kære venner fra nær og fjern, indleder Ketil.

– Det er en stor mand, vi i dag har sendt videre til det evige liv blandt guder og afdøde slægtninge. Min far var kendt som en streng men retfærdig mand og en dygtig leder af Egebjerg. Det vil han altid blive husket for.

– Hørt, hørt, lyder det fra de mange gæster.

– Det er en tung arv at overtage høvdingesædet, som klanrådet har bedt mig om. Men det er en ære at kunne sige ja til dette betroede hverv.

– Hil vores nye høvding, lyder det fra klanrådets ældste, og alle gæsterne følger trop.

– Hil, hil!

Mens festlighederne tager til på høvdingegården, er Sigh endelig vendt tilbage til sin og Oddis gård. Hun er godt svinet til af aske og sod, men hun er glad for, at faren er sendt af sted på behørig vis. Og så lærer hun noget nyt, hver gang hun assisterer Sørge. Selv om han er gammel, så er han stadig klog og respekteret i hele Egebjerg. Og ingen respekterer ham mere, end Sigh gør.

Hvordan klarer jeg det mon, når Sørgle ikke er her mere, og jeg selv skal være det direkte bindeled til guder og ånder? Hun står lidt og falder i staver. Så ryster hun på hovedet. Ingen grund til bekymring. Sørgle er her stadig, og jeg skal nok lære det. Det er jeg sikker på, siger hun til sig selv. Hun klæder sig hurtigt af og vasker det værste skidt bort. Så trækker hun i en ren kjortel og fører hurtigt kammen gennem sit røde hår. Lyden af musik fra Gertruds gårdsplads trænger tydeligt ind i Sighs hus. Hun smiler let. Så må Ketil være blevet accepteret som ny landsbyhøvding, tænker hun. Men det var hun nu heller ikke i tvivl om, at han ville blive. Hen over vinteren har han i praksis overtaget farens høvdingerolle, for Orm har simpelt hen været for svag til at fylde rollen ud.

Pludselig hører Sigh nogle høje hyl, og musikken stopper. Hun lægger hurtigt kammen fra sig og kigger ud ad døren. Først kan hun ikke se noget men får så øje på flammer fra taget på Gertruds gård. Og så kommer lyden af pile, der som en bisværme suser ind over landsbyens tage for at lande lige ned i festlighederne. *Vi bliver angrebet!*

Kapitel 11 – Egebjerg, forår 252 e.Kr.

I løbet af dagen har Sven sammen med sine håndgangne mænd opsøgt den ene gård efter den anden i Uldum og omegn. Det er nu, oprørshæren skal samles. Enkelte af de udvalgte mænd har vist sig lidt for tøvende med at tilslutte sig hæren, og de har smagt Svens skarpe stål. Men nu har næsten tredive svært bevæbnede unge mænd sneget sig af sted mod Egebjerg i samlet flok. Først mod øst i Bygholm ådalen, senere mod nord langs Lille Hanstedå. De står nu blot et par hundrede meter syd for høvdingegården skjult af ådalens stejle skrænt. På ordre fra Sven har et par af mændene tændt deres tjæremættede brandpile og sendt dem i retning af høvdingegårdens stuehus og stakladen. På endnu et tegn har de øvrige mænd løftet deres langbuer og sendt en pileregn af sted i en høj bue med retning mod festpladsen.

Sven kan med tilfredshed konstatere, at pilene har ramt deres mål. Skrigene afslører, at mange er blevet såret af pileregnet, og flammerne, som snart slår op over høvdingegården, viser, at også brandpilene har ramt deres mål. Sven giver signal til at sende de næste bølger af pile af sted, inden han giver ordre til at lægge buerne fra sig og trække sværdene.

Han løfter sit eget sværd og råber med høj røst.

– Fremad, krigere – for Uldum!

De tredive krigere løber op ad åskrænten med sværdet i den ene hånd og skjoldet i den anden, mens de skriger deres kampråb gang på gang.

– For Uldum! For Uldum!

På et øjeblik er de fremme ved festpladsen, hvor forvirringen er total. To huse og en staklade står i flammer, og flere forsøger at slukke ilden. Andre farer forvildet omkring og forsøger at finde deres børn. Kun nogle få snarrådige mænd er løbet tilbage til deres huse og har fundet deres sværd frem. Ingen er jo kommet bevæbnede til festen ud over kniven, de altid bærer på sig.

Men det er for sent – alt for sent. Sven og hans krigere hugger brutalt de forsvarsløse mænd ned, og de Egebjergmænd, som har nået at få fat i deres sværd, har fået for meget øl indenbords til at være rigtig farlige. Og skjolde har kun få af dem fået med sig.

Ketil har dog fået samlet en lille håndfuld af sine hirdmænd, og de forsøger med vilde sværds slag at forsvare deres høvding og deres landsby. Oddi og et par andre unge mænd slutter sig til dem, og med drøje sværds slag lykkes det dem at hugge flere Uldumkrigere ned. Men den lille flok Egebjergkrigere er i klart undertal, og en efter en må de bukke under for angriberne, som i en blodrus hugger vildt omkring sig.

Oddi når lige at tænke på, hvor Geirr og Esa befinder sig – forhåbentlig er de snarrådige nok til at flygte. Og Sigh, hans elskede kone?

Så mærker han en skærende smerte i skulderen og taber sit sværd. Han forsøger at vægre for sig med det skjold, han som en af de få har fået med sig. Men forgæves. Øjeblikket efter rammer et voldsomt sværdhug Oddi på halsen, og han falder til jorden, mens blodet sprøjter i tunge stråler.

Hans banemand skræver ind over ham og går i kamp mod Ketil, som nu blot har to hirdmænd tilbage. Så lyder et højt råb fra Sven, og hans krigere trækker sig hurtigt væk.

Ketil og hans to hirdmænd står et øjeblik og overvejer næste skridt. Så kaster Ketil sit sværd på jorden, og hans to væbnere følger hans eksempel. Egebjerg har overgivet sig.

Det løber Sigh koldt ned ad ryggen, da hun indser, at Egebjerg er under angreb. Hun skynder sig over til sin hytte og samler hurtigt alle urter og lægeinstrumenter sammen i en stor sæk. Hun vipper en lille, flad sten i gulvet til side og løfter en lærredspose fyldt med guldsmykker og romerske guldmønter op – betaling for de mange helbredende tjenester, hun har gjort. Lærredsposen ryger også i sækken. Så løber hun med raske skridt hen til Sørgles lille hytte og farer ind uden at banke på.

– Vi er under angreb, råber hun, mens hun kigger rundt i Sørgles dunkle hytte. Den gamle mand står i et hjørne med sin spinkle overkrop blottet, mens han vasker soden fra begravelsesbålet af sig. Han vender sig roligt om mod Sigh og nikker så med et eftertænksomt udtryk.

– Sven, siger han så. – Sven fra Uldum!

– Hvor ved du det fra, spørger Sigh forundret.

– Sven var den eneste landsbyhøvding, der manglede til begravelsen. Ikke en eneste fra hans landsby var til stede.

Da Sigh tænker over det, slår det hende, at alle landsbyhøvdinge i miles omkreds var troppet op, men at Sven rigtig nok manglede. Men det var ikke noget, hun havde tænkt nærmere over.

– Skynd dig ud til børnene. De leger tag-fat ovre ved smedeværkstedet, siger Sørgle i en beslutsom tone. Og drag så med det samme ud til Lille-Arni på Gyllingnæs. Han vil give jer husly. I skal ikke vente på mig. Jeg er for langsom og vil bare sinke jer. Men jeg skal nok nå frem.

Sigh skal til at protestere, men Sørgle fejer hende af med en håndbevægelse.

– Se nu at komme af sted, inden Sven finder børnene.

– Lov mig, at du kommer, siger Sigh indtrængende og ser den gamle mand direkte i øjnene.

Så griber hun fat i sin sæk og løber mod smedeværkstedet, så hurtigt benene kan bære

Da hun når frem til værkstedet, kan hun ikke få øje på børnene. Men så hører hun pludselig dæmpede stemmer inde fra bygningen. Hun åbner døren og ser de forskræmte børn sidde klinet op ad bagvæggen.

– Kom herud. Vi må flygte, siger hun lavmælt men bestemt.

Børnene rejser sig hurtigt og strømmer ud. Elleve børn alt i alt. Geirr på 12 år er en af de ældste, mens de yngste er 4-5 år.

– Jeg fik samlet alle de andre, da vi hørte pilenes susen og så, at der udbrød ild, og så skyndte vi os herind, siger Geirr.

– Det var godt tænkt, siger Sigh og giver ham et anerkendende klap på skulderen. – Det er Sven og hans mænd fra Uldum, som har angrebet landsbyen. Vi bliver nødt til at flygte ud til Gyllingnæs.

– Jeg vil have min mor, siger lille Frida med tårerne løbende ned ad de beskidte kinder.

– Din mor kommer senere. Det er for farligt at vente på hende.

Rædslen er tydeligt afspejlet i den lille piges ansigt, da hun hulkende indser, at hun må tage af sted uden sin mor. Men hun trøster sig ved Sighs ord om, at moren nok skal komme. Selv er Sigh knap så sikker på, at der er nogen som helst andre end hende selv og børnene, som vil nå frelste frem til Gyllingnæs, og det er endda også usikkert.

– Kom nu. Vi må løbe.

Sigh og alle børnene skiftevis går og småløber, mens mørket sænker sig over den lille forskræmte flok. De har været på farten i mere end tre timer.

– Det gør ondt i fødderne, hulker Frida og stopper op. – Jeg vil have min mor.

Sigh sætter sig på knæ foran den lille pige på bare fire år og tager først den ene bare fod i sine hænder og masserer den let, inden hun masserer den anden lille fod.

– Så, nu går det nok bedre. Og din mor vil blive meget stolt af dig, når hun hører, at du har gået hele den lange vej til Gyllingnæs.

Frida tørrer snotten af næsen med bagsiden af hånden. Så retter hun sig op, snøfter en enkelt gang og begynder at gå.

Sigh rejser sig lettet op og sætter i småløb. Det kan ikke vare længe, før de er fremme. Men det er efterhånden ved at blive helt mørkt, og det er vanskeligt at orientere sig. Hun er nu rimelig sikker på, hvor de er, for hun har søgt ned til kysten og ved, at hvis hun bare følger den, så vil hun på et tidspunkt komme til pælespærringen over fjorden, og så ved hun, at Lille-Arnis gård ligger mindre end to hundrede alen derfra. Lille-Arni har overtaget sin fars arbejde med at være forposten, som kan sende besked til Ketil, hvis fjendtlige både kommer frem til pælespærringen, og krigere søger på land for at angribe Egebjerg.

En god times tid senere ser hun i det klare månelys konturerne af pæle, som står på rad og række tværs over fjorden – pælespærringen. Snart er de fremme ved pælerækkens ende ved fjordbredden, og hun drejer skarpt ind i land, hvor en tæt skov befinder sig. Det er ikke let at finde vej, for træerne skjuler næsten alt, men Sigh har flere gange besøgt Lille-Arni og hans kone, Fro, så hun finder hurtigt frem til deres gård, som putter sig i en lille lysning.

De møder Lille-Arni, som er lysvågen på trods af det fremskredne tidspunkt. Selv om Sigh og børnene har forsøgt at bevæge sig frem så lydlost som muligt, så har Lille-Arnis skarpe hørelse opfanget det, og han er straks stået op og har gennet familien ud i stalden. Men han har også kunnet høre, at der ikke er tale om en fjendtlig hær, så han er blevet på sin post for at finde ud af, hvad der er på færde.

– Jamen, det er jo lille Sigh, som kommer der, siger han overrasket, da gæsterne er kommet tæt nok på, til at han kan se dem tydeligt.

– Hvad bringer jer hertil?

– Sven..., siger Sigh, men så bryder hun hulkende sammen. Hun har stoisk holdt humøret oppe i hele børneflokkens og ladt som om, at alt nok skal gå godt, men nu er de fremme i sikkerhed, og så smuldrer panseret.

– Så, så, min pige, siger Lille-Arni og tager nænsomt Sigh i sin favn.

– Fro, råber han så hen mod stalden. Kom herud og tag dig af børnene. Det er Sigh, som er kommet hele vejen fra Egebjerg med alle børnene. Jeg tror der er sket noget slemt.

– Fro og tre børn kigger forsigtigt ud ad stalddøren, men så iler Fro hen til børneflokkens, som står skælvende i den kølige natteluft.

– Kom med ind i huset, siger Lille-Arni, og med en arm om hendes skuldre fører han forsigtigt den grådkvalte Sigh ind i stuehuset, hvor alle pladser snart bliver besat af den store børneflokk.

Da Sigh er kommet lidt til hægterne, sætter hun Lille-Arni og Fro ind i situationen.

Hele næste dag vandrer Sigh rundt i ængstelse, mens hun venter på nyt fra Egebjerg. Og endelig – langt op ad dagen – dukker Sørgle op. Han er møgbeskidt og ser mindst 10 år ældre ud, end da Sigh forlod ham dagen før. Hans gamle ben kan knap nok bære ham. Sigh og Lille-Arni får i fællesskab hjulpet ham ind i stuehuset, hvor han taknemmeligt tager imod et styrkende bæger med honningsødet øl.

Længe sidder han blot og stirrer tomt frem for sig. Sigh, Fro og Lille-Arni venter tålmodigt på, at han skal komme tilstrækkeligt til hægterne. Så – endelig – løfter han blikket og ser direkte på Sigh.

– Egebjerg er brændt ned. Der er intet tilbage. Sven og hans mænd fra Uldum har taget deres hævn.

Sigh tager sig til hovedet med begge hænder, mens tårerne begynder at løbe ned ad kinderne.

– Hvem har overlevet?

Sørgle ser med bedrøvede øjne på Sigh.

– Ketil og et par af hans hirdmænd er de eneste overlevende sammen med kvinder og gamle mænd. Jeg lagde mig i skjul bag egetræet

på toppen af den lille bakke. Her kunne jeg se, at alle overlevende fra Egebjerg blev ført bort. Jeg tror, de nu er trælle i Uldum.

– Åhh, siger Sigh chokeret. – Min mor?

– Hun er også taget til fange.

– Og Oddi, spørger Sigh med bævende stemme.

Sørgle sidder lidt og leder efter ordene, men kan kun sige den barske sandhed.

– Oddi er død. Da Sven og hans krigere havde plyndret landsbyen og var draget af sted med alle de overlevende, gik jeg ned på festpladsen. Oddi lå udstrakt på jorden. Han havde fået et hug i halsen. Han har kæmpet bravt, men forgæves. Jeg bad guderne om at tage godt imod ham og alle andre slagte folk, inden jeg forlod Egebjerg.

Fro lægger ømt en arm om Sighs skuldre, som ryster let under hendes stille hulken. Efter en stund retter Sigh sig op, prøver forgæves at tørre tårene bort og ser så lige på Lille-Arni.

– Vi må finde nogle steder, hvor børnene kan bo.

De næste dage opsøger Sigh og Lille-Arni gårde i området. Der ligger adskillige små gårdbrug nord for Gyllingnæs, og flere af bønderne har slægtninge blandt børnene. Så der går ikke lang tid, før alle børn har fundet sig en ny familie.

Sigh er usikker på, hvad hun skal gøre. Indtil videre bor hun hos Lille-Arni og Fro, men det kan ikke blive ved. Så meget plads har de heller ikke, og de skal også tage sig af Sørgle.

Han er i sandhed blevet en gammel mand. Sigh prøver med al sin lægelige kunnen og med hjælp fra ånder og guder at få Sørgle til hægtterne igen. Men det er, som om livsgnisten er slukket.

Et par uger efter angrebet ligger han stadig uvirksom på sit sengeleje og trækker vejret tungt i det indsunkne bryst, da Sigh kommer ind til ham med en dampende skål suppe.

– Her er en skålfuld af den gode suppe, du har lært mig at lave, når man skal komme til kræfter igen. Så skal du nok blive frisk, siger Sigh med et trist smil.

– Tag dig ikke af mig, siger Sørgle. – Jeg er træt af dage og lever kun kort. Da Egebjerg brændte, var det et tegn fra guderne om, at min tid er omme.

– Pjat med dig, siger Sigh med påtaget munterhed. – Tag nu en slurk af suppen, så skal du se.

– Tak min pige. Stil den bare på skamlen, så tager jeg den lidt senere. Den er lidt for varm til mig.

Sigh trækker en skammel hen til Sørgle og stiller skålen på den. Så forlader hun den gamle mand med bekymrede rynker i panden.

Et par timer senere kigger hun endnu en gang ind til ham. Han ligger på nøjagtig samme måde, som da hun forlod ham, og da hun kommer nærmere, kan hun se, at suppen står urørt. Der er så underligt stille. Kun et par fluers svirren kan høres, ellers er der fuldstændig tyst. Hun ved godt, hvad det betyder, men alligevel rusker hun let i Sørgles skulder – uden reaktion. Sørgle har forladt denne verden.